

Warszawa, 18/03/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław TROCIUK

RPO-549375-III/07/JJ/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Sławomir Piechota
Przewodniczący
Sejmowej Komisji
Polityki Społecznej i Rodziny

Szanowny Panie Przewodniczący

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o przedstawienie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny - przy okazji rozpatrywania rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 244) - problemu przywrócenia regulacji prawnej stwarzającej podstawy do pozbawienia prawa do świadczeń emerytalno - rentowych albo do takich świadczeń w wyższym wymiarze osób, które wywołały przestępstwem umyślnym okoliczności powstania tego prawa.

Do dnia 31 grudnia 1998 r., tj. do upływu okresu obowiązywania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 40, poz. 267 ze zm.), funkcjonował przepis art. 77 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z którym prawa do świadczeń albo do świadczeń w wyższym wymiarze nie nabywała osoba, która wywoływała przestępstwem umyślnym okoliczności uzasadniające powstania tego prawa. Także art. 98 rządowego projektu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przesłany w dniu 8 maja 1998 r. do Marszałka Sejmu RP, zawierał identyczną regulację. O rezygnacji z wprowadzenia takiego rozwiązania zdecydowali posłowie w toku prac legislacyjnych Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących ubezpieczeń społecznych (sprawozdanie Komisji z dnia 17 listopada 1998r.- druk nr 710).

Na tle jednej ze skarg stwierdziłem istotną potrzebę przywrócenia tej regulacji prawnej. W tej sprawie w dniu 1 sierpnia 2007r. zwróciłem się do Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W odpowiedzi na wystąpienie uzyskałem informację, że stosowna

nowelizacja zostanie wprowadzona przy okazji najbliższej nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Problem ten był przeze mnie monitorowany. W Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jest zamieszczony projekt z dnia 3 grudnia 2007 r. nowelizacji ustawy emerytalnej, który zawiera taki przepis. („Po art. 100 dodaje się art. 100 a w brzmieniu: „Art. 100a. Prawa do świadczeń albo do świadczeń w wyższym wymiarze nie nabywa osoba, która wywołała przestępstwem umyślnym okoliczności uzasadniające powstanie tego prawa.”)

Tymczasem w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2008 r. projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 244) rozwiązania tego już nie przewidziano. Z posiadanych informacji wynika, że powyższej zmiany nie wprowadzono wobec zastrzeżeń Ministerstwa Sprawiedliwości. W opinii Ministerstwa Sprawiedliwości zamieszczenie takiej regulacji stwarza niebezpieczeństwo naruszenia konstytucyjnych praw osób ubezpieczonych.

Uprzejmie informuję, że brak takiej regulacji w obowiązującym stanie prawnym doprowadził do legalizacji przypadku, w którym osoba doprowadzająca swoim działaniem do pozbawienia życia małżonka i prawomocnie skazana z tego tytułu na karę 15 lat pozbawienia wolności, przy spełnieniu warunków określonych w art. 70 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pobiera po jego śmierci rentę rodzinną.

W mojej ocenie niezbędne jest zatem wprowadzenie do ustawy o emeryturach i rentach odpowiedniej regulacji prawnej o treści zbliżonej do poprzednio obowiązującego art. 77 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Z poważaniem

/-/ Stanisław Trociuk